

УДК 658.1

М. А. Бабій, В. С. Кондирєв, О. М. Владимир, канд. економ. наук., доц.
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РИНОК МОТОЦИКЛІВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

M.A. Babiy, V.S. Kondurev, O.M. Vladymyr, Ph.D., Assoc. Prof.
**MOTORCYCLE MARKET IN UKRAINE: PROBLEMS AND PROSPECTS OF
DEVELOPMENT**

У славнозвісні 80-ті мотокультура у нашій країні знаходилась на досить високому рівні. Проводились змагання з мотокросу, мотофутболу, спідвею (перегони по крижаному стадіону) та інші різноманітні змагання на мотоциклах. Поряд зі спортом багато людей мали власні мотоцикли та використовували як для недалеких поїздок і перевезень невеликих вантажів, так і для подорожей на значні відстані. Найпопулярнішими були мотоцикли виробництва Чехії, Білорусії, Росії та України. На початку 90-х років мотокультура зазнала глибокого занепаду, що спричинено економіко-політичними проблемами, поглибленням виробничої кризи, гіперінфляцією тощо. Останнім часом можна побачити поступове відродження мотокультури в нашій державі. На шляхах України з'являється нове покоління мотоциклів. Але розвиток цього процесу гальмує неможливість покупців знайти потрібний мотоцикл за прийнятною ціною. Японські та європейські мотоцикли надто дорогі для українського споживача, а ціна російських та вітчизняних не відповідає їх якості.

Основними тенденціями розвитку ринку мотоциклів в Україні є:

- територіальне розповсюдження підприємств, що спеціалізуються на продажу мотоциклетної техніки, зростання кількості юридичних осіб та індивідуальних підприємців, які займаються реалізацією, обслуговуванням мотоциклів;
- інтенсивний розвиток комерційного підприємництва при незначному розвитку виробничого підприємництва;
- розширення сфери послуг щодо обслуговування мототехніки в Україні.

До факторів споживчого попиту можна віднести:

1) відродження сприйняття споживачами мотоциклу як транспортного засобу та його переваг. Мотоцикл формує для власника визначений імідж; цей транспортний засіб є динамічним, економним та в свого роду, престижним. Згідно з висловлюваннями експертів за попередні роки сформувався так званий «відкладений попит», який зараз починає активно реалізовуватись;

2) активізація продажу у кредит. Небагато тих, хто хоче придбати якісний мотоцикл, можуть оплатити покупку відразу. Кредитування дає можливість споживачу відразу взяти товар і користуватися ним (після оплати початкового внеску). Наприклад, компанія «Фокстрот-Авто» реалізує мототехніку в кредит за таких умов: початковий внесок складає 30% вартості техніки, залишок суми виплачується протягом 1 року, відсоток за кредитування не перевищує 10%.

3) сезонність. Сезон починається навесні, пік сезону припадає на початок літа, на початку осені спостерігається остання «хвиля».

Велике значення для споживачів має гарантійне та післягарантійне обслуговування, його якість, компетентність тих, хто безпосередньо займається ремонтом тощо.

Необхідно визнати, що популярність моторуху в Україні порівняно, скажімо, з Італією, Іспанією, Францією, США, Японією або цілим Азіатським континентом,

знаходиться на набагато нижчому щаблі. Про це свідчать, зокрема, обсяги продажів, лічені представництва мотовиробників, а також скупий ринок вторинної техніки. Однак не все так похмуро. Як стверджує статистика, після кризових 2009-2014 років, динаміка продажів починає поступово вирівнюватися, а зацікавленість населення у придбанні нових байків – навіть зростати.

До 2008 р. ринок мотоциклів щорічно зростав на 80-90%, а поза минулий рік став рекордним: було продано 17 366 нових мотоциклів, що на 134% більше, ніж у 2007 р. Фінансово-економічна криза кардинально змінив ситуацію: у 2012 трейдери збули 9 239 нових байків, що на 47% менше, ніж у 2008 р. у 2013 р падіння продовжилося: за п'ять місяців мототрейдери продали 3 033 мотоцикла, що майже на 20% менше, ніж за аналогічний період минулого часу року [1].

Ринок мотоциклів в Україні розвивається нерівномірно. У 2013 р., що цілком логічно, почала збільшуватися частка низького цінового сегмента (байки вартістю до 15 тис. грн.), який в Україні представлений в основному китайською мототехнікою: у 2010 р. на нього припадало 78% ринку, в 2012 р. – близько 85%. Але вже в січні – травні 2014 року частка дешевої мототехніки зменшилася до 80%.

Майже всі мотоцикли в Україні закордонного виробництва. Єдиним українським виробником є ВАТ «КМЗ» (м. Київ), що виготовляє мотоцикли «Днепр – Соло» (без бокового причепа), «Днепр-11» (з боковим причепом) та «Днепр-16» (з приводом на боковий причеп). Але обсяг збуту вітчизняних мотоциклів зменшується з кожним роком. Майже весь ринок займають закордонні виробники. Лідерами продаж є так звана «японська четвірка» – Suzuki, Yamaha, Honda, Kawasaki. Також на ринку України представлена техніка німецьких виробників (BMW, Kleber), італійських (Defiant, Aprilia, Piaggio, Ducatti та ін.), чеської JAWA, російських («ИЖ», «Урал», «ЗиД»), білоруський «Минск». Великих реалізаторів мотопродукції налічується близько 10, основними з них є АВТ «Баварія» (BMW), «Мото Мир» (Honda), «Автоінтернешнл» (Suzuki), «Панавто» (Yamaha), «Фокстрот-Авто» (Piaggio, Vespa, Gillera, Kawasaki, Hyosung), «Илта» (Peugeot), «Укравтозапчасть» (Defiant) [2].

На жаль, мототехніка в наш час є досить дорогим задоволенням, найбільш доступним для пересічного громадянина є скутер, а мототехніка, що може зайняти середньцінову нішу (з середнім об'ємом двигуна), на ринку України недостатньо представлена. Водночас український ринок мотоциклів пройшов етап становлення і увійшов у стадію стабільного зростання. Це можна пояснити відродженням мотокультури в Україні, а також тим, що завдяки невеликим габаритам і економічності мототехніка в умовах зростання цін на паливо і збільшення інтенсивності дорожнього руху в містах стає все більш привабливим та зручним для споживача транспортним засобом. Відтак, можна зробити висновок, що, незважаючи на низьку платоспроможність населення, мотоцикли середньої потужності, за середньою ціною і сучасного дизайну користуватимуться в Україні значним попитом, виділена ніша ринку є перспективним напрямком розвитку для середніх підприємств.

Література

1. Ілляшенко С.М. Аналіз ринку мотоциклів України / С. М. Ілляшенко, Н. Ю. Коваленко // Механізм регулювання економіки. – 2007. – №1 – С.115-125.
2. Мотоциклетні канікули // БІЗНЕС – новини України (83288). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://business-x.biz/motocikletni-kanikuli-biznes-novini-ukra%D1%97ni-83288/>